

Δημόσια διαβούλευση

σχετικά με το σχέδιο οδηγού της ΕΚΤ για την αξιολόγηση της ικανότητας και καταλληλότητας των μελών των διοικητικών οργάνων των πιστωτικών ιδρυμάτων

Ερωτήσεις και απαντήσεις

1 Ποιος είναι ο σκοπός του οδηγού;

Σκοπός του οδηγού είναι να παρουσιάσει με διαφάνεια τις πολιτικές, τις πρακτικές και τις διαδικασίες της Τραπεζικής Εποπτείας της ΕΚΤ όσον αφορά την αξιολόγηση της ικανότητας και καταλληλότητας των μελών των διοικητικών οργάνων των πιστωτικών ιδρυμάτων που διενεργείται στο πλαίσιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ). Ο οδηγός ενημερώνει τις εποπτευόμενες οντότητες, τους πιθανούς υποψηφίους για ορισμένες διοικητικές θέσεις σε σημαντικές τράπεζες, καθώς και το ευρύτερο κοινό, σχετικά με τα κριτήρια και τη διαδικασία αυτής της αξιολόγησης. Περιλαμβάνει τις κατευθύνσεις πολιτικής της ΕΚΤ σχετικά με τις εν λόγω αξιολογήσεις και αποσκοπεί στη στήριξη των εποπτευόμενων οντοτήτων, οι οποίες είναι πρωτίστως υπεύθυνες για τον διορισμό κατάλληλων μελών στα διοικητικά τους συμβούλια και μπορούν να συμβάλουν στην επιτάχυνση της διαδικασίας αξιολόγησης. Όλα αυτά συμβάλλουν στην εναρμόνιση της προσέγγισης που ακολουθείται για την αξιολόγηση και στη διασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού εντός του ΕΕΜ.

Μεταξύ των διευθυντικών θέσεων συγκαταλέγονται θέσεις επίβλεψης των βασικών λειτουργιών ελέγχου μιας τράπεζας (για παράδειγμα ο επικεφαλής διαχείρισης κινδύνου και ο επικεφαλής παρακολούθησης συμμόρφωσης) ανάλογα με τα εθνικά συστήματα.

2 Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η αξιολόγηση της ικανότητας και καταλληλότητας των μελών των διοικητικών οργάνων των πιστωτικών ιδρυμάτων;

Η αξιολόγηση της ικανότητας και καταλληλότητας νεοδιοριζόμενων διευθυντικών στελεχών διενεργείται κατόπιν αιτήματος του ιδρύματος σύμφωνα με την αντίστοιχη εθνική νομοθεσία. Οι αξιολογήσεις διενεργούνται με βάση πέντε κριτήρια ικανότητας και καταλληλότητας που περιλαμβάνονται στην οδηγία για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Directive - CRD IV): α) φήμη, β) εμπειρία, γ) σύγκρουση συμφερόντων και ανεξαρτησία βούλησης, δ) διάθεση χρόνου και ε) συλλογική καταλληλότητα του διοικητικού οργάνου.

3 Πώς σχετίζεται το σχέδιο οδηγού της ΕΚΤ με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ όσον αφορά το θέμα αυτό και με την αντίστοιχη διαβούλευση υπό εξέλιξη;

Η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ συμβάλλει στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ), η οποία έχει την ευθύνη σε ρυθμιστικό επίπεδο να παρέχει μια περισσότερο εναρμονισμένη ερμηνεία των απαιτήσεων της οδηγίας CRD IV, δημοσιεύοντας κατευθυντήριες γραμμές. Η Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ επιδιώκει να εναρμονίσει την εφαρμογή των απαιτήσεων της ΕΕ. Πιο συγκεκριμένα, αναλαμβάνει το καθήκον να διασφαλίσει ότι το ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες εφαρμόζεται με τον ίδιο τρόπο σε όλα τα ιδρύματα που συμμετέχουν στον ΕΕΜ.

Ο οδηγός δεν αντικαθιστά τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ. Η ΕΚΤ και οι εθνικές αρμόδιες αρχές (ΕΑΑ) εντός του ΕΕΜ συμμορφώνονται προς τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ. Τυχόν τροποποιήσεις στις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ ενδέχεται να οδηγήσουν σε τροποποιήσεις στις πολιτικές, τις πρακτικές και τις διαδικασίες της Τραπεζικής Εποπτείας της ΕΚΤ.

Για πληροφορίες σχετικά με τη διαβούλευση της ΕΑΤ που βρίσκεται υπό εξέλιξη, μπορείτε να συμβουλευτείτε τον [δικτυακό τόπο της ΕΑΤ](#).

4 Ποια είναι η διαδικασία διαβούλευσης σχετικά με το σχέδιο οδηγού;

Η περίοδος διαβούλευσης θα λήξει την Παρασκευή 20 Ιανουαρίου 2017. Η ΕΚΤ θα εξετάσει στη συνέχεια όλα τα σχόλια που θα έχει λάβει και θα προσαρμόσει το κείμενο του οδηγού όπου χρειάζεται. Η ΕΚΤ θα λάβει επίσης υπόψη τυχόν τροποποιήσεις που ενδέχεται να ενσωματώσει η ΕΑΤ μετά την ολοκλήρωση της διαβούλευσης σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές της. Η ΕΚΤ θα δημοσιεύσει πιθανώς το τελικό κείμενο του οδηγού σχετικά με την αξιολόγηση της ικανότητας και καταλληλότητας, καθώς και επεξηγηματικό σημείωμα όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο αντιμετώπισε τα θέματα που προέκυψαν από τη διαβούλευση, το β' τρίμηνο του 2017.

5 Είναι νομικά δεσμευτικοί οι κανόνες που διατυπώνονται στον οδηγό;

Σκοπός του σχεδίου οδηγού είναι να εναρμονιστεί η εφαρμογή των κριτηρίων αξιολόγησης της ικανότητας και καταλληλότητας των μελών των διοικητικών οργάνων των πιστωτικών ιδρυμάτων. Αυτή η εναρμονισμένη εφαρμογή αποσκοπεί στην επίτευξη κοινών εποπτικών πρακτικών. Επιπλέον, τα ιδρύματα καλούνται να λαμβάνουν υπόψη τον οδηγό στις αξιολογήσεις που διενεργούν όσον αφορά την καταλληλότητα των μελών των διοικητικών τους συμβουλίων. Ο ίδιος ο οδηγός, πάντως, δεν αποτελεί νομικά δεσμευτικό έγγραφο.

6 Θα εφαρμόζεται ο οδηγός μόνο στις τράπεζες υπό την άμεση εποπτεία της ΕΚΤ ή και σε άλλες τράπεζες;

Η ΕΚΤ λαμβάνει αποφάσεις όσον αφορά την ικανότητα και καταλληλότητα των διευθυντικών στελεχών μόνο των τραπεζών τις οποίες εποπτεύει άμεσα. Όσον αφορά τους τραπεζικούς ομίλους, η ΕΚΤ εποπτεύει τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων τόσο της κυριότερης οντότητας του ομίλου όσο και όλων των θυγατρικών εντός του ομίλου.

Οι αποφάσεις όσον αφορά την ικανότητα και καταλληλότητα για τις λιγότερο σημαντικές τράπεζες εξακολουθούν να λαμβάνονται από τις εθνικές εποπτικές αρχές, εκτός από την περίπτωση της αδειοδότησης νέων τραπεζών.

7 Θα αρχίσετε να επανεξετάζετε συστηματικά παλαιότερες αξιολογήσεις ικανότητας και καταλληλότητας ή υπάρχει κάποια συμφωνία αποδοχής του προϋπάρχοντος καθεστώτος;

Η ΕΚΤ δεν προβαίνει σε συστηματική επανεξέταση όλων των εν ενεργεία διευθυντικών στελεχών. Η ΕΚΤ έχει την εξουσία 1) να αξιολογεί νέους διορισμούς, 2) να αξιολογεί επαναδιορισμούς ή αλλαγές θέσης εφόσον το απαιτεί η εθνική νομοθεσία και 3) να διενεργεί επαναξιολογήσεις όποτε προκύπτει ζήτημα στο πλαίσιο της εποπτείας το οποίο έχει αντίκτυπο στην καταλληλότητα των μελών των διοικητικών συμβουλίων.

Στην περίπτωση επαναδιορισμών ή διορισμών σε άλλη θέση διενεργείται αξιολόγηση εφόσον απαιτείται από την εθνική νομοθεσία. Σε ορισμένες χώρες νέα αξιολόγηση πρέπει να διενεργηθεί είτε όταν η θητεία ενός μέλους διοικητικού συμβουλίου παρατείνεται είτε όταν ένα μέλος του συμβουλίου αναλαμβάνει τη θέση του προέδρου του συμβουλίου. Στη δεύτερη περίπτωση η ΕΚΤ αξιολογεί κατά πόσον το μέλος του διοικητικού συμβουλίου πληροί τις υψηλότερες απαιτήσεις που ορίζονται για τη θέση του προέδρου.

Πέραν των ανωτέρω, αν κατά την εκτέλεση των εποπτικών της καθηκόντων η ΕΚΤ διαπιστώσει θέματα ικανότητας και καταλληλότητας όσον αφορά εν ενεργεία μέλη διοικητικών συμβουλίων, μπορεί να εκκινήσει σχετική επαναξιολόγηση εφόσον κρίνει ότι τα θέματα αυτά επηρεάζουν την ικανότητα και την καταλληλότητα των συγκεκριμένων μελών. Και στις δύο περιπτώσεις οι (επαν)αξιολογήσεις διενεργούνται πάντα σύμφωνα με τις ισχύουσες απαιτήσεις δέουσας διαδικασίας και ίσης μεταχείρισης ανάλογα με την περίπτωση και σύμφωνα με τα εφαρμοζόμενα νομικά και ρυθμιστικά κριτήρια.

8 Γιατί διαφέρουν οι κανόνες μεταξύ των χωρών της ζώνης του ευρώ;

Η εποπτεία της ικανότητας και καταλληλότητας των μελών των διοικητικών οργάνων των πιστωτικών ιδρυμάτων εντός του ΕΕΜ βασίζεται στην ευρωπαϊκή νομοθεσία (οδηγία CRD IV, κανονισμός ΕΕΜ και κανονισμός για το πλαίσιο του ΕΕΜ). Από τη στιγμή που οι απαιτήσεις ικανότητας και καταλληλότητας απορρέουν από την οδηγία

CRD IV, η ΕΚΤ πρέπει να εφαρμόσει τις εθνικές νομοθετικές διατάξεις βάσει των οποίων ενσωματώνονται οι απαιτήσεις της εν λόγω οδηγίας στο εθνικό δίκαιο των 19 χωρών της ζώνης του ευρώ. Σε περιπτώσεις όπου η οδηγία αφήνει περιθώρια στα κράτη μέλη να αποφασίζουν τον τρόπο εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας ενδέχεται να εξακολουθούν να υφίστανται διαφορές μεταξύ των χωρών. Έτσι, κάποιες διαφορές ως προς την εποπτεία της ικανότητας και καταλληλότητας μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο με τροποποιήσεις του ρυθμιστικού πλαισίου. Η ΕΑΤ επιβεβαίωσε επίσης την ύπαρξη αυτών των διαφορών στην έκθεση αξιολόγησης ομοειδών ιδρυμάτων σχετικά με την καταλληλότητα το 2015. Σε όλους τους υποψηφίους εφαρμόζονται οι ίδιες αρχές, όπως ορίζονται σε πέντε ουσιώδη κριτήρια. Η διαφορετική ερμηνεία των κριτηρίων μπορεί επίσης να οδηγήσει σε διαφορές μεταξύ χωρών. Ο ΕΕΜ προάγει την ομοιογένεια στην εφαρμογή αυτών των απαιτήσεων της ΕΕ. Πιο συγκεκριμένα, ο ΕΕΜ έχει ήδη οδηγήσει σε μια περισσότερο εναρμονισμένη ερμηνεία των κριτηρίων αξιολόγησης (όπως το επίπεδο απαιτούμενης εμπειρίας και οι καταστάσεις που δημιουργούν σημαντικές συγκρούσεις συμφερόντων), σε περισσότερο ευθυγραμμισμένες διαδικασίες (π.χ. ενιαία μεθοδολογία και εναρμονισμένα υποδείγματα γνωστοποίησης) και σε συμφωνία για τη χρήση ορισμένων εποπτικών εργαλείων (π.χ. συνεντεύξεις).

9 Για ποιες θέσεις απαιτείτε αξιολογήσεις ικανότητας και καταλληλότητας; Μόνο για τα μέλη των διοικητικών οργάνων ή και για τους επικεφαλής των βασικών λειτουργιών ελέγχου μιας τράπεζας (επικεφαλής παρακολούθησης συμμόρφωσης, διαχείρισης κινδύνου και εσωτερικής επιθεώρησης);

Τα διάφορα ιδρύματα έχουν διαφορετικές δομές διακυβέρνησης. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να περιλαμβάνει πρόσωπα που επιβλέπουν τις βασικές λειτουργίες ελέγχου (επικεφαλής διαχείρισης κινδύνου και επικεφαλής παρακολούθησης συμμόρφωσης, για παράδειγμα). Σε αυτήν την περίπτωση, οι νεοδιοριζόμενοι επικεφαλής βασικών λειτουργιών θα υπόκεινται σε αξιολογήσεις καταλληλότητας ως μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Σε διαφορετική περίπτωση, ο οδηγός θα εφαρμόζεται επίσης σε πρόσωπα που κατέχουν βασικές θέσεις ευθύνης στον βαθμό που επιτρέπει η εθνική νομοθεσία.

10 Επιτρέπετε σε διευθύνοντες συμβούλους να διοριστούν πρόεδροι αμέσως μετά την αποχώρησή τους από τη θέση του διευθύνοντος συμβούλου;

Μια τέτοια αλλαγή ρόλου συχνά υπόκειται στις ρυθμίσεις που ορίζει είτε η εθνική νομοθεσία είτε ένας κώδικας εταιρικής διακυβέρνησης είτε και τα δύο. Συνήθως, βάσει των παραπάνω, απαιτείται η παρέλευση μεταβατικής περιόδου προτού ο υποψήφιος αναλάβει καθήκοντα προέδρου.

Η ανάληψη της προεδρίας του ίδιου ιδρύματος αμέσως μετά από την παραίτηση από τη θέση του διευθύνοντος συμβούλου αποτελεί θέμα διαρκούς εποπτείας της

διακυβέρνησης. Επομένως ενδέχεται να έχει αντίκτυπο στην αξιολόγηση της ικανότητας και καταλληλότητας, ιδίως όσον αφορά το κριτήριο της ανεξαρτησίας βούλησης.

11 **Επιτρέπεται στον διευθύνοντα σύμβουλο να εκτελεί ταυτόχρονα καθήκοντα προέδρου;**

Η ΕΚΤ θεωρεί ότι στα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να γίνεται σαφής διαχωρισμός των εκτελεστικών από τα μη εκτελεστικά καθήκοντα και ότι ο διαχωρισμός των καθηκόντων του προέδρου από τα καθήκοντα του διευθύνοντος συμβούλου θα πρέπει να αποτελεί τον κανόνα. Στο πλαίσιο της ορθής εταιρικής διακυβέρνησης απαιτείται και οι δύο λειτουργίες να ασκούνται σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητες και υποχρεώσεις λογοδοσίας. Σύμφωνα με τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης για τις τράπεζες που έχει εκδώσει η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (Ιούλιος 2015) και με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση (GL 44), η ταυτόχρονη ανάληψη καθηκόντων προέδρου και διευθύνοντος συμβούλου από ένα πρόσωπο μπορεί να επιτραπεί από την ΕΚΤ σε εξαιρετικές περιστάσεις και μόνον εφόσον έχουν θεσπιστεί διορθωτικά μέτρα που διασφαλίζουν ότι οι αρμοδιότητες και οι υποχρεώσεις λογοδοσίας και των δύο λειτουργιών δεν διακυβεύονται λόγω του γεγονότος αυτού.

12 **Έχετε απορρίψει ποτέ υποψήφιο που προτάθηκε από τράπεζα;**

Οι αποφάσεις σχετικά με την ικανότητα και καταλληλότητα των μελών των διοικητικών οργάνων των πιστωτικών ιδρυμάτων δεν δημοσιοποιούνται. Η ΕΚΤ δεν αναμένει να υπάρξουν πολλές περιπτώσεις απορρίψεων καθώς οι τράπεζες έχουν την πρωταρχική ευθύνη να επιλέγουν ως μέλη των διοικητικών τους συμβουλίων πρόσωπα που πληρούν όλα τα κριτήρια ικανότητας και καταλληλότητας. Οι τράπεζες έχουν επίγνωση αυτής της υποχρέωσης και ο παρών οδηγός θα τις βοηθήσει παρουσιάζοντάς τους με διαφάνεια τις πολιτικές, τις πρακτικές και τις διαδικασίες της Τραπεζικής Εποπτείας της ΕΚΤ όσον αφορά την αξιολόγηση της ικανότητας και καταλληλότητας.

Επιπλέον, οι αποφάσεις της ΕΚΤ που απορρέουν από αυτές τις αξιολογήσεις δεν είναι πάντα απλώς θετικές ή αρνητικές. Κάποιες φορές η ΕΚΤ επιβάλλει απαιτήσεις στον υποψήφιο και στην τράπεζα προκειμένου να αντιμετωπιστούν συγκεκριμένες ανησυχίες. Για παράδειγμα, ενδέχεται να ζητηθεί στον υποψήφιο να λάβει μέρος σε ειδική εκπαίδευση ή να παραιτηθεί από καθήκοντα εκτός της τράπεζας λόγω σύγκρουσης συμφερόντων ή διάθεσης χρόνου ή ενδέχεται η τράπεζα να κληθεί να ενημερώσει την ΕΚΤ για εκκρεμή νομική διαδικασία.

Επιπροσθέτως, οι αξιολογήσεις της ικανότητας και καταλληλότητας βασίζονται στην αρχή της δέουσας διαδικασίας και της ίσης μεταχείρισης. Αν η ΕΚΤ διατηρεί ανησυχίες σχετικά με την εκπλήρωση των νομικών κριτηρίων από κάποιον υποψήφιο, θα τις διατυπώσει στην τράπεζα και στον υποψήφιο. Οι τράπεζες

ενδέχεται να επανεξετάσουν την υποψηφιότητα εάν καταστεί σαφές ότι οι ανησυχίες αυτές δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν πλήρως.